

FARMATSEVTIK ATAMASHUNOSLIKNING O‘RNI VA AHAMIYATI

Hamdamova Malika

Samarqand davlat tibbiyot universiteti talabasi

Normurodova Sohiba Mallayevna

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15301955>

Annotatsiya: Mazkur maqolada farmatsevtik atamashunoslikning ahamiyati, farmatsevtika sohasi uchun maxsus atamalarni to‘g‘ri qo‘llashning zarurati va ularning xalqaro standartlarga mosligi masalalari tahlil qilingan. Farmatsevtik atamalarni ishlab chiqish, ularni yagona tizimga solish va ilmiy-texnik taraqqiyotga mos ravishda rivojlantirish muhimligi ta‘kidlangan.

Kalit so‘zlar: Farmatsevtik atamashunoslik, farmakologiya, dorivor moddalar, nomenklatura, tibbiy terminologiya, standartlashtirish, xalqaro tasnif.

THE ROLE AND IMPORTANCE OF PHARMACEUTICAL TERMINOLOGY

Abstract: This article analyzes the importance of pharmaceutical terminology, the need for the correct use of special terms for the pharmaceutical industry and their compliance with international standards. The importance of developing pharmaceutical terms, their integration into a single system and their development in line with scientific and technical progress is emphasized.

Keywords: Pharmaceutical terminology, pharmacology, medicinal substances, nomenclature, medical terminology, standardization, international classification.

РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ

Аннотация: В статье анализируется важность фармацевтической терминологии, необходимость правильного использования специальных терминов для фармацевтической отрасли и их соответствие международным стандартам. Подчеркнута важность разработки фармацевтических терминов, объединения их в единую систему и развития в соответствии с научно-техническим прогрессом.

Ключевые слова: Фармацевтическая терминология, фармакология, лекарственные вещества, номенклатура, медицинская терминология, стандартизация, международная классификация.

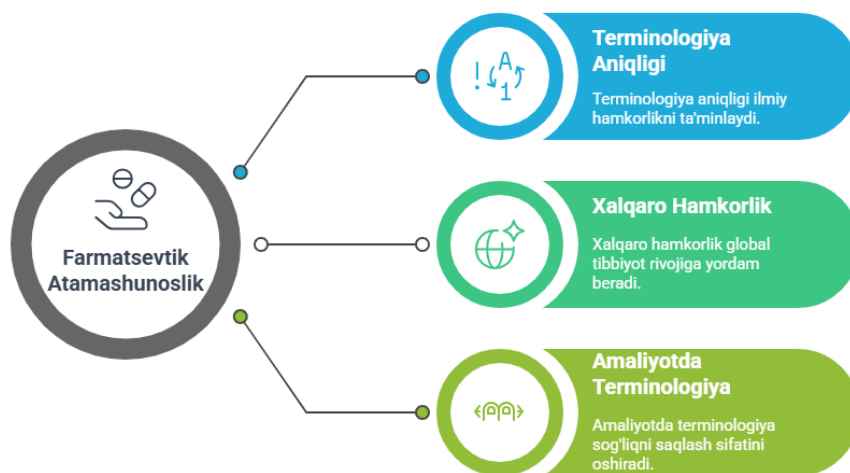
KIRISH

Farmatsevtika – dorilarni tadqiq qilish, ishlab chiqarish va qo‘llash bilan shug‘ullanadigan muhim fan sohasidir. Ushbu yo‘nalishda qo‘llaniladigan atamalar farmatsevtlarning o‘zaro muloqoti, ilmiy tadqiqotlar va amaliyotda muhim o‘rin tutadi. Farmatsevtik terminlarning aniq va to‘g‘ri qo‘llanilishi bemorlarga sifatli tibbiy xizmat ko‘rsatish, dori vositalarining to‘g‘ri qo‘llanilishi va xalqaro ilmiy hamkorlikni rivojlantirish uchun muhim hisoblanadi.

ASOSIY QISM

1. Farmatsevtik atamashunoslik tushunchasi va uning ahamiyati

Farmatsevtik atamashunoslik – farmatsevtika va farmakologiya sohasidagi ilmiy tushunchalar, dori vositalari nomlari, ularning ta‘sir mexanizmi, tarkibi va qo‘llanilishiga oid atamalar tizimini o‘rganadigan fan yo‘nalishidir. Uning asosiy maqsadi atamalarning aniqligini ta‘minlash, xalqaro ilmiy hamkorlik va amaliyotda yagona terminologiyadan foydalanishdir. Shuni aytib o‘tish kerakki, tibbiyotning rivoji uchun o‘z hissasini qo‘shmoqchi bo‘lgan har bir tibbiyot xodimi uchun anatomik atamashunoslik va klinik atamashunoslik bilan bir qatorda farmatsevtik atamashunoslik ham muhim ahamiyatga ega.

1-rasm. Farmatsevtik atamashunoslikning ko'p qirraliligi

2. Farmatsevtik atamalarni shakllantirish tamoyillari

Farmatsevtik terminologiyaning rivojlanishida quyidagi tamoyillar muhim ahamiyatga ega:

Aniqlik va tizimlilik – har bir atama ilmiy asoslangan va ma'lum tizim bo'yicha tuzilgan bo'lishi lozim.

Xalqaro standartlarga moslik – atamalar dunyo miqyosida qabul qilingan nomenklaturaga mos kelishi kerak.

Lisoniy xususiyatlar – atamalar tibbiyot va farmatsevtika sohasidagi milliy til me'yorlariga mos bo'lishi zarur.

3. Farmatsevtik atamalarni standartlashtirish muammolari

Bugungi kunda farmatsevtik terminologiyani standartlashtirish global muammolardan biri hisoblanadi. Turli mamlakatlarda dori vositalari va farmakologik jarayonlarga beriladigan nomlar har xil bo'lishi natijasida ilmiy hamkorlik va savdo aloqalarida qiyinchiliklar yuzaga kelmoqda. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun xalqaro farmakopeya tashkilotlari tomonidan maxsus nomenklatura tizimlari ishlab chiqilmoqda.

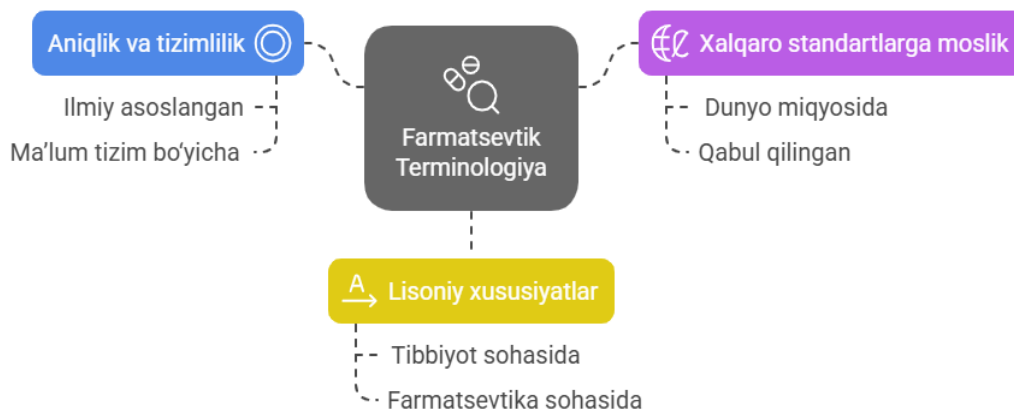
4. Farmatsevtik terminologiyaning rivojlanish istiqbollari

Zamonaviy farmatsevtika va biotexnologiyaning rivojlanishi yangi atamalar paydo bo'lishiga olib kelmoqda. Yangi dorilar, diagnostik va terapevtik vositalar uchun maxsus terminlarni ishlab chiqish zarurati tobora ortib bormoqda. Kelajakda farmatsevtik atamashunoslikni rivojlantirish uchun quyidagi yo'nalishlarga e'tibor qaratish lozim:

Yangi atamalarni yaratishda ilmiy va lingvistik tahlillarni keng qo'llash;

Tibbiyot va farmatsevtika mutaxassislari uchun yagona terminologik lug'atlar yaratish;

Sun'iy intellekt va axborot texnologiyalaridan foydalanib, farmatsevtik atamalarning avtomatlashtirilgan tizimini yaratish.

2-rasm. Farmatsevtik terminologiyaning rivoji

XULOSA

Farmatsevtik atamashunoslik farmatsevtika sohasi rivojlanishining ajralmas qismi bo'lib, ilmiy izlanishlar, ta'lim va amaliyotda muhim ahamiyat kasb etadi. To'g'ri va standartlashtirilgan terminologiyadan foydalanish dori vositalarining xavfsizligi, tibbiy muloqotning samaradorligi va xalqaro ilmiy hamkorlikni rivojlantirish uchun muhim shart hisoblanadi. Shu sababli, farmatsevtik atamalarni tizimlashtirish va rivojlantirish bo'yicha izchil tadqiqotlar olib borish zarur.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. "Farmatsevtik Terminologiya Fanidan Amaliy Mashg'ulotlarni Tashkil Etish Bo'yicha Ko'rsatmalar".
2. "Farmatsevtik Terminologiyaga Kirish" Qo'llanmasi. Toshkent 2005 Y 150 Bet.
3. Самибаева Н. Р., Самиев А. С., Мамурова И. Н. Клинико-Электронеуромиографическая Диагностика И Реабилитация Вертеброгенной Пояснично-Крестцовой Радикулопатии //Актуальные Вопросы Профилактики И Лечения Сосудистой Патологии Головного Мозга. – 2017. – С. 34-35.
4. Normurodova, Sokhiba. "The Social And Cultural Importance Of The Latin Language And Its Present And Historical Landscape." Центральноазиатский Журнал Академических Исследований 2.5 (2024): 51-55.4.
5. Normurodova, S. M., & Yorova, S. K. (2023). Nemis Tili Frazеologik Birikmalari Va Tilning Lug'at Boyligi. Science And Education, 4(2), 1672-1675.
6. Yorova, S., Aytmuratova, P., Esanova, M., & Normurodova, S. (2023). Phraseological Units In The Medical Field Of English And Uzbek Cultures. Development And Innovations In Science, 2(2), 10-13.
7. Sohiba, N., & Perkhan, A. (2023). The Role Of Latin Terms In Medicine. International Journal Of Social Science & Interdisciplinary Research Issn: 2277-3630 Impact Factor: 8.036, 12(10), 1-3.
8. Zafar, M., & Sohiba, N. (2023). Kundalik Turmushda Keng Qo'llanilishda Bo'lgan Suyuqliklarni Ifodalovchi Dori Shakllari Haqida Chet El Ilmiy Nashrlaridan Olingan Fikrlar.
9. Хакимова С. З. И Др. Поражение Двигательной Функции У Больных С Хроническим Болевым Синдромом При Дорсопатиях Различного Генеза //Журнал «Nevrologiya» Ташкент—4 (84). – 2020. – С. 16-19.